

In gesprek over asielopvang

**Uitkomsten gesprekken en bijeenkomsten november 2025 -
februari 2026**

De gemeente Amersfoort moet opvangplekken regelen voor mensen die asiel aanvragen. Het Rijk bepaalt hoeveel plekken nodig zijn vanuit de Spreidingswet. Op dit moment zijn er nog geen locaties in beeld. Voordat de gemeente mogelijke plekken gaat onderzoeken, stellen we criteria op waaraan locaties moeten voldoen. Daarvoor vroeg de gemeente aan inwoners, ondernemers en organisaties wat zij belangrijk daarbij vinden. In dit document delen we de uitkomsten van alle gesprekken en bijeenkomsten.

Kijk voor meer informatie op [Amersfoort.nl/opvanglocaties](https://amersfoort.nl/opvanglocaties)

Stad met een hart

In gesprek over asielopvang

Inhoud

Samenvatting	4
1. Inleiding	6
2. Aanpak.....	7
2.1 Gesprekken en bijeenkomsten in de stad en dorpen.....	7
2.2 Gesprekken met Amersfoortse asielzoekers en statushouders	8
3. Opbrengsten gesprekken met inwoners en organisaties.....	9
3.1 Grootte van een locatie	9
3.2 Veiligheid.....	9
3.3 De plek in de stad of het dorp (locatie)	10
3.4 Voorzieningen in de buurt	11
3.5 Draagkracht en sociale balans in wijken en dorpen	11
3.6 Samenstelling van asielzoekers op de locaties	11
3.7 Integratie en meedoen	12
3.8 Regie van de gemeente	13
3.9 Over het zoekproces naar opvangplekken	13
3.10 Kritische en afwijzende geluiden	14
4. Opbrengsten gesprekken met asielzoekers en statushouders	16
4.1 Gesprek met bewoners van huidige opvanglocaties	16
4.2 Gesprek met statushouders in Amersfoort.....	16
5 Het vervolg	18

Samenvatting

Amersfoort moet extra opvangplekken regelen voor mensen die asiel aanvragen. Het Rijk bepaalt volgens de [Spreidingswet](#) hoeveel plekken en kan dit aantal elke twee jaar aanpassen. Waar en hoe nieuwe opvanglocaties kunnen komen, heeft de gemeente nog niet besloten. Voordat we mogelijke locaties gaan onderzoeken, organiseerden we een participatietraject. Daarin vertelden inwoners, ondernemers en organisaties wat zij belangrijk vinden en hoe zij later willen meedenken bij het vervolgproces.

Hoe haalden we de meningen van inwoners en organisaties op?

De gemeente organiseerde van november 2025 tot en met februari 2026:

- een online onderzoek (5.015 deelnemers)
- wijk- en dorpsgesprekken (92 deelnemers)
- stadsgesprekken (83 deelnemers)
- straatgesprekken via koffiemomenten
- individuele gesprekken en gesprekken met bewonersgroepen
- een projectmailbox waar inwoners vragen en ideeën naar konden mailen
- gesprekken met asielzoekers en statushouders (2 gesprekken)

In dit verslag staat wat mensen zeiden. Het zegt niets over welke mening beter is of zwaarder weegt. De resultaten van het online onderzoek staan op www.amersfoort.nl/uitkomsten.

Wat waren de belangrijkste punten in de gesprekken?

- **Schaal en grootte**
Veel deelnemers geven aan dat de omvang van een opvanglocatie in verhouding moet staan tot de wijk of het dorp. Ze noemen aantallen tussen 50 en 150 bewoners regelmatig als passend. Grotere locaties ervaren veel deelnemers als minder passend in woonwijken. Daarbij staat vaak de vraag centraal wat een wijk of dorp kan dragen.
- **Spreiding en locatiekeuze**
Inwoners spreken over het belang van spreiding over de stad en dorpen. Ze noemen dat de gemeente niet steeds dezelfde wijken zou moeten belasten. Bereikbaarheid, dat het qua ruimte en functie moet passen in de omgeving en de situatie in de buurt vinden ze belangrijke aandachtspunten.
- **Voorzieningen in de buurt**
Ze uiten zorgen over te veel drukte bij bestaande voorzieningen, zoals scholen, zorg, sport en groen. In gesprekken zeggen ze dat de gemeente bij de keuze voor nieuwe opvangplekken rekening moet houden met de capaciteit van voorzieningen in de wijk.
- **Veiligheid**
Veiligheid is in vrijwel alle gesprekken een belangrijk thema. Daarbij gaat het zowel om feitelijke veiligheid als om het gevoel van veiligheid. Inwoners vragen om duidelijke afspraken, zichtbare begeleiding, een aanspreekpunt (bij voorkeur 24/7) en duidelijke communicatie.

- **Draagkracht en sociale balans**

De vraag hoeveel een wijk kan dragen komt regelmatig terug. In buurten die al meerdere sociale uitdagingen kennen, wijzen inwoners vaker op het belang van balans en het voorkomen van stapeling van problemen.

- **Samenstelling en begeleiding van bewoners**

Een deel van de inwoners noemt twee factoren die invloed hebben op hoe ze een locatie ervaart. Ze willen enerzijds een stabiele, gemengde samenstelling qua leeftijd en gezinssamenstelling. En anderzijds noemen ze de kwaliteit van de begeleiding: ze zien graag dat deze bewoners zichtbare begeleiding krijgen op gedrag en begeleiding naar een zinvolle daginvulling.

- **Integratie en meedoen**

Veel deelnemers spreken over het belang van meedoen in de samenleving vanaf ‘dag één’, onder andere via taal, werk, vrijwilligerswerk en contact met buurtbewoners. Ze delen verschillende opvattingen over hoe en waar ontmoeting het beste kan plaatsvinden.

- **Regie van de gemeente**

Ook zeggen meerdere inwoners behoefte te hebben aan duidelijke regie door de gemeente met heldere afspraken, toezicht, aanspreekbaarheid en blijvende betrokkenheid.

- **Proces en betrokkenheid**

De meeste inwoners vragen om tijdig te mogen meedenken, duidelijke informatie over wat al vaststaat en waarover ze nog kunnen meedenken. Daarnaast willen ze graag openheid over afwegingen en zichtbare informatie over hoe de gemeente hun inbreng verwerkt in besluiten.

- **Kritische en afwijzende geluiden**

Naast inwoners die onder voorwaarden mee willen denken, zijn er ook inwoners die principieel tegen nieuwe opvanglocaties zijn. Zij noemen als argumenten onder andere woningtekort, druk op voorzieningen, zorgen over het landelijke asielbeleid, zorgen over veiligheid en de verdeling van verantwoordelijkheden tussen Rijk en gemeente.

Deze uitkomsten uit de gesprekken gebruiken we samen met de resultaten van het online onderzoek om te komen tot criteria voor opvanglocaties. De gemeenteraad besluit in een volgende fase over de criteria voor het beoordelen van mogelijke opvanglocaties.

1. Inleiding

Het Rijk bepaalt met de [Spreidingswet](#) hoeveel opvangplekken alle gemeenten moeten regelen voor mensen die asiel aanvragen. En het Rijk past deze aantallen voor gemeenten elke twee jaar bij aan de actuele behoefte aan opvangplekken. Amersfoort moet op dit moment 941 plekken regelen. (Eind 2026 volgt een nieuw besluit over de verdeling vanuit de Spreidingswet en volgt de nieuwe, definitieve opgave voor Amersfoort. Tot die tijd gaan we uit van de huidige opgave van 941 plekken.)

Er zijn nu 754 opvangplekken. Meer dan de helft daarvan is tijdelijk. Daarom moet de gemeente nog 541 permanente plekken regelen.

De manier waarop we dit doen en op welke locaties, staat nog niet vast. Voordat we mogelijke locaties gaan beoordelen, willen we zorgvuldig bepalen aan welke criteria (voorwaarden) een opvanglocatie moet voldoen. Daarom voerden we gesprekken in de stad en de dorpen en organiseerden we een online onderzoek. De uitkomsten van het online onderzoek staan in een apart verslag op www.amersfoort.nl/uitkomsten.

In dit verslag staat wat inwoners, ondernemers en organisaties zeiden in de gesprekken en bijeenkomsten. Het beschrijft de ideeën, aandachtspunten en zorgen die inwoners, ondernemers, belangenverenigingen en professionals werkzaam in de wijken en dorpen, deelden. Dit verslag geeft weer wat is gezegd. Het zegt niet welke mening beter of belangrijker is. Het geeft ook geen overzicht van hoeveel mensen een bepaalde mening deelden.

In de volgende fase werkt het college van burgemeester en wethouders criteria uit voor opvangplekken en een procesvoorstel voor hoe we komen tot definitieve locaties. Er zijn nu nog geen keuzes gemaakt.

2. Aanpak

De gesprekken en bijeenkomsten hadden drie doelen:

- Helder krijgen wat inwoners, ondernemers, organisaties en andere betrokkenen belangrijk vinden bij het opstellen van criteria voor opvanglocaties. Daarbij wilden we inwoners horen met zoveel mogelijk verschillende achtergronden en meningen.
- Helder krijgen welke wensen en verwachtingen zij hebben bij het verdere proces van meedenken (participatie) en besluiten nemen.
- Helder krijgen wat huidige bewoners van opvanglocaties in Amersfoort en statushouders met ervaring in Amersfoort, belangrijk vinden en ons mee willen geven.

We kozen bewust voor verschillende vormen van participatie. Niet iedereen wil of kan op dezelfde manier meedenken. Daarom boden we meerdere mogelijkheden, zodat er voor verschillende inwoners een passende vorm was.

Er waren gesprekken in wijken en dorpen in de avond, gericht op vertegenwoordigers van organisaties en betrokken inwoners. Daarnaast organiseerden we stadsgesprekken waarvoor inwoners zich konden aanmelden en binnenlopen in tijdsblokken. Op straat gingen bestuurders en medewerkers in gesprek met voorbijgangers via koffiemomenten. Ook waren individuele gesprekken mogelijk. Door deze verschillende vormen konden inwoners zowel uitgebreid als kort en eenvoudig meedoen.

Deze mogelijkheden stonden op onze website. Deze brachten wij onder de aandacht in de Stadsberichten, in de nieuwsbrief Inclusieve Stad, op onze social media-kanalen, via verschillende borden in de stad en via flyers op knooppunten in de wijken.

2.1 Gesprekken en bijeenkomsten in de stad en dorpen

Wijk- en dorpsgesprekken

We organiseerden gesprekken in verschillende wijken en dorpen. Hiervoor nodigden we vertegenwoordigers van verenigingen, organisaties, ondernemers en andere sleutelfiguren uit. Naast de genodigden konden ook andere inwoners zich aanmelden voor deelname. Deze mogelijkheid stond op de website. Ook deelden we de uitnodiging via netwerken in de wijken en dorpen.

Er vonden zes gesprekken plaats. Twee bijeenkomsten gingen niet door. Eén vanwege code oranje door sneeuw en één vanwege te weinig aanmeldingen. Deze deelnemers nodigden we uit voor andere momenten.

Aantal deelnemers

- Ondernemers van Amersfoort (26 november 2025): 16
- Binnenstad, Kruiskamp, Koppel, Liendert en Rustenburg (1 december 2025): 16
- Vathorst en Hooglanderveen (14 januari 2026): 16
- Randenbroek, Schuilenburg en Buitengebied-Oost (21 januari 2026): 9
- Soesterkwartier (4 februari 2026): 13
- Schothorst, Zielhorst en Hoefkwartier (11 februari 2026): 22

Totaal **92** deelnemers

Stadsgesprekken

We organiseerden twee stadsgesprekken waarvoor alle inwoners zich konden aanmelden:

- 17 januari (Veerensmederij) 30 aanwezigen (39 aanmeldingen)
- 31 januari (Concordia Hoogland) 53 aanwezigen (79 aanmeldingen)

Totaal **83** deelnemers

Inwoners konden zich vooraf aanmelden en kiezen voor een tijdsblok waarin zij konden binnenlopen.

Straatgesprekken (koffiekar)

Op vijf momenten gingen bestuurders en medewerkers van de gemeente de stad in met een koffiekar. Zij spraken actief voorbijgangers aan op centrale plekken en vroegen om hun mening. En ze deelden flyers uit om mensen te wijzen op het online onderzoek en de bijeenkomsten.

- 15 januari – Winkelcentrum Emiclaer (Kattenbroek)
- 23 januari – Euterpeplein (Randenbroek)
- 23 januari – Leeghwater (Vathorst)
- 30 januari – Leusderweg (Leusderkwartier)
- 7 februari – De Hof (centrum)

Individuele gesprekken en gesprekken met bewonersgroepen

Ook voerden we na het raadsbesluit van 11 november 2025 gesprekken met individuele inwoners, bewonersgroepen en belangenverenigingen. Iedereen die dat wilde, kon een gesprek aanvragen met de burgemeester en/of medewerkers van de gemeente.

2.2 Gesprekken met Amersfoortse asielzoekers en statushouders

We spraken ook met asielzoekers die in een Amersfoortse opvanglocatie verblijven en met statushouders en hun (taal)buddies. Wij vroegen hen hoe zij het wonen in Amersfoort ervaren en wat zij belangrijk vinden in hun woonomgeving.

Op 11 maart 2026 sprak de burgemeester met een groep van 8 asielzoekers van het azc aan de Barchman Wuytierslaan en de tijdelijke locatie in het Campanilehotel. Op 19 maart 2026 sprak hij met een groep van 11 statushouders.

3. Opbrengsten gesprekken met inwoners en organisaties

In de gesprekken kwamen verschillende meningen naar voren. Hieronder beschrijven we per thema wat vaak is genoemd. Waar we in dit hoofdstuk spreken over *inwoners* of *deelnemers*, bedoelen we iedereen die deelnam aan de gesprekken en bijeenkomsten. Daaronder waren inwoners, ondernemers, vertegenwoordigers van organisaties en andere betrokkenen.

3.1 Grootte van een locatie

Veel inwoners zeggen dat de grootte van een opvanglocatie moet passen bij de wijk of het dorp. Deelnemers spreken een voorkeur uit voor kleinschalige locaties. Zij noemen integratie, overzicht en rust in de wijk als redenen. In de gesprekken noemen ze vaak aantallen tussen 50 en 150 bewoners als passend. Grotere locaties (vanaf ongeveer 300 bewoners of meer) ervaren veel deelnemers als te groot. Sommige deelnemers noemen ook voordelen van een grotere locatie, bijvoorbeeld de mogelijkheid om daar voorzieningen te realiseren. Zij geven als optie dat een grotere locatie aan de rand van de wijk/stad beter past, samen met kleinere locaties in buurten.

Niet alleen het aantal bewoners is belangrijk, maar ook de verhouding van dit aantal tot wat de buurt kan dragen aan sociale uitdagingen, paragraaf 3.5.

Terugkerende geluiden:

- “De omvang moet passen bij de wijk.”
- “Kleinschalig werkt beter voor integratie.”
- “Te groot zorgt voor onrust.”
- “Grote en wisselende groepen maken het lastiger om elkaar te leren kennen als burens.”

Samengevat: inwoners spreken over schaalgrootte in relatie tot draagkracht van de omgeving.

3.2 Veiligheid

Veiligheid is één van de meest genoemde thema's in de gesprekken. In vrijwel alle bijeenkomsten komt dit onderwerp terug. Veel inwoners noemen veiligheid als basisvoorwaarde voor opvang in hun wijk of dorp. Daarbij gaat het niet alleen om feitelijke veiligheid, maar ook om het gevoel van veiligheid. Én om vertrouwen in hoe betrokken veiligheidsorganisaties zaken organiseren en hoe zij handelen wanneer zich incidenten voordoen.

In de gesprekken noemen inwoners verschillende aspecten:

- **Sociale veiligheid:** zorgen over mogelijke overlast of spanningen in de buurt.
- **Gevoel van veiligheid:** duidelijkheid over maatregelen en de handhaving daarvan, zichtbare begeleiding van bewoners en contactpersonen en bestuurders kunnen aanspreken, dragen bij aan rust.
- **Verkeersveiligheid:** inwoners vragen aandacht voor maatregelen als er veel extra bewegingen rond scholen of in woonstraten te verwachten zijn.
- **Veiligheid binnen de opvang:** ook bewoners van de opvang moeten zich veilig voelen.

Inwoners laten regelmatig weten dat het gevoel van veiligheid minstens zo belangrijk is als de feitelijke situatie. Ze vragen om inzicht in aantallen en soorten incidenten, ervaringen en genomen maatregelen bij bestaande opvanglocaties in Amersfoort.

Tegelijkertijd noemen ze in gesprekken dat cijfers alleen niet voldoende zijn om zorgen weg te nemen. Sommige inwoners geven aan dat zij cijfers niet altijd vertrouwen of dat cijfers hun zorgen niet wegnemen. Ook wanneer incidenten beperkt zijn, kunnen zorgen blijven bestaan. Daarom vinden ze het belangrijk dat betrokken organisaties informatie duidelijk en regelmatig delen.

Een terugkerend punt is de behoefte aan heldere afspraken en zichtbare begeleiding. Veel inwoners willen weten:

- wie verantwoordelijk is
- waar zij terecht kunnen met vragen of zorgen
- hoe (snel) betrokken organisaties kunnen reageren

Daarnaast noemt een aantal inwoners het belang van snelle en open communicatie bij incidenten of meldingen, om geruchten en onrust te voorkomen. Veel deelnemers vragen om één 24/7 aanspreekpunt op de locatie, zowel voor situaties op als rond de opvang.

Terugkerende geluiden:

- “Veiligheid moet goed geregeld zijn.”
- “Zorg voor duidelijk aanspreekpunt.”
- “Neem zorgen serieus.”
- “We willen weten wat er gebeurt als er iets misgaat.”

Samengevat: in gesprekken gaat veiligheid niet alleen over risico's, maar vooral over vertrouwen, duidelijkheid en zichtbare organisatie.

3.3 De plek in de stad of het dorp (locatie)

De plek van een opvanglocatie zien veel inwoners als minstens zo belangrijk als de grootte. Zij vinden het belangrijk dat we locaties logisch kiezen en goed onderbouwen. In gesprekken spreken ze vaak over een eerlijke spreiding over de stad en dorpen. Veel deelnemers geven aan dat we niet steeds dezelfde wijken moeten belasten.

Bereikbaarheid noemen inwoners regelmatig. Daarbij gaat het om openbaar vervoer, fietsverbindingen en de afstand tot winkels, scholen en andere basisvoorzieningen. Een locatie moet goed bereikbaar zijn voor bewoners van de opvang, maar ook voor hulpdiensten zoals politie en brandweer en voor vrijwilligers.

Ook hoe een opvangplek past in de omgeving, komt terug in gesprekken. Inwoners stellen vragen als: Is het logisch in relatie tot andere functies in de buurt? En gaat dit niet ten koste van andere belangrijke voorzieningen?

Terugkerende geluiden:

- “Spreid het eerlijk over de stad.”
- “Niet weer dezelfde wijken.”
- “Zorg dat het goed bereikbaar is.”

Samengevat: inwoners vragen om een zorgvuldige locatiekeuze, met aandacht voor spreiding, bereikbaarheid en de situatie in de wijk.

3.4 Voorzieningen in de buurt

Veel inwoners maken zich zorgen over te veel drukte bij bestaande voorzieningen. Dit geldt vooral voor scholen, huisartsen, speelplekken, sportvoorzieningen en groen. In gesprekken noemen ze regelmatig dat sommige wijken nu al te maken hebben met wachtlijsten of beperkte capaciteit. Deelnemers geven aan dat de komst van een opvanglocatie dit niet mag verergeren, zonder dat daar aanvullende maatregelen tegenover staan.

In gesprekken komt naar voren dat inwoners behoefte hebben aan duidelijkheid: kan de wijk dit aan? En als voorzieningen al onder druk staan, welke maatregelen nemen de betrokken organisaties om dat te verminderen?

Tegelijkertijd benoemen ze ook dat opvanglocaties kansen kunnen bieden. Bijvoorbeeld wanneer een opvangplek nieuwe voorzieningen toevoegt die buurtbewoners ook kunnen gebruiken.

Terugkerende geluiden:

- “De voorzieningen moeten het aankunnen.”
- “Voorkom extra druk op scholen en zorg.”
- “Maak ook iets extra’s mogelijk voor de buurt.”

Samengevat: inwoners vragen aandacht voor de druk op bestaande voorzieningen. En ze willen dat de gemeente bij nieuwe opvanglocaties rekening houdt met wat er in een wijk aanwezig is.

3.5 Draagkracht en sociale balans in wijken en dorpen

Een terugkerend thema in de gesprekken is de vraag hoeveel een wijk of dorp kan dragen. In buurten waar al meerdere uitdagingen spelen, spreken inwoners vaker hun zorg uit over de stapeling van sociale uitdagingen. Inwoners spreken over balans in de buurt. Daarbij gaat het niet alleen om aantallen bewoners, maar ook om de samenstelling van bewoners en het type voorzieningen dat al aanwezig is.

Ze vinden dat de gemeente bij locatiekeuzes niet alleen moet kijken naar beschikbare grond of leegstand, maar ook naar de situatie in een wijk.

Terugkerende geluiden:

- “Kijk naar wat er al speelt.”
- “Bewaar de balans in de buurt.”
- “Voorkom dat het zich opstapelt.”

Samengevat: inwoners vragen om bij locatiekeuzes rekening te houden met wat er al in een wijk of dorp speelt.

3.6 Samenstelling van asielzoekers op de locaties

In de gesprekken spreken inwoners ook over de mensen die in de opvang verblijven. Ze geven aan dat de samenstelling van de bewoners invloed heeft op hoe ze een locatie ervaren.

Regelmatig komt terug dat een gemengde groep, bijvoorbeeld gezinnen en alleenstaanden van verschillende leeftijden, meer balans kan geven dan een eenzijdige samenstelling. Met name grote groepen jonge, alleengaande mannen ervaren sommige inwoners als zorgpunt.

Andere inwoners geven aan dat niet zozeer de doelgroep doorslaggevend is voor hun zorgen, maar vooral de manier waarop COA begeleiding en organisatie regelt. In gesprekken benadrukken inwoners het belang van goede begeleiding en een zinvolle daginvulling. Ook vragen ze aandacht voor mentale gezondheid en ondersteuning waar dat nodig is.

Terugkerende geluiden:

- “Een mix van gezinnen en alleengaanden zorgt voor meer balans dan één grote, eenzijdige groep.”
- “Het zijn mensen die veel hebben meegemaakt. Goede begeleiding is belangrijk voor henzelf én de buurt.”

Samengevat: inwoners benadrukken dat opvang niet alleen gaat over een gebouw of locatie, maar ook over de samenstelling van de groep en de manier waarop COA begeleiding en organisatie inricht.

3.7 Integratie en meedoen

Integratie is een belangrijk thema in de gesprekken. Veel inwoners laten weten dat zij het belangrijk vinden dat mensen die Amersfoort opvangt, kunnen meedoen in de samenleving. Daarbij noemen ze dat de bewoners hun steentje kunnen bijdragen, iets toevoegen en onderdeel worden van de Amersfoortse samenleving en de buurt.

Een aantal inwoners benadrukt dat integratie niet vanzelf gaat. Contact met buurtbewoners, vrijwilligerswerk, de Nederlandse taal leren en dagbesteding noemen ze vaak als belangrijke voorwaarden. Werk, taalonderwijs, vrijwilligerswerk en andere activiteiten zien ze als belangrijk voor rust en integratie. Verveling zien ze juist als risico. In gesprekken komen ook voorbeelden naar voren van initiatieven die daaraan kunnen bijdragen, zoals de Refugee Talent Hub, een meedoenbalie of een jobcoach.

Meerdere inwoners zeggen daarnaast dat stabiliteit helpt bij integratie. Wanneer bewoners langere tijd op één plek blijven, ontstaat meer ruimte voor contact met de buurt en begrip voor elkaar. Ook brengen ze kleinschaligheid regelmatig in verband met betere integratie. Daarmee zou meer ruimte ontstaan voor het opbouwen van contacten.

In gesprekken klinkt de wens om ontmoeting te stimuleren, bijvoorbeeld via activiteiten waar bewoners en mensen uit de buurt gemakkelijk aan kunnen meedoen en gedeelde ontmoetingsplekken waar iedereen gemakkelijk binnen kan lopen. Tegelijkertijd geven sommige inwoners aan dat integratie niet per se direct in de straat of directe woonomgeving hoeft plaats te vinden. Zij vinden dat activiteiten ook op andere plekken in de stad kunnen plaatsvinden.

Terugkerende geluiden:

- “Zorg voor dagbesteding; werk, taal of vrijwilligerswerk. Dat voorkomt verveling en helpt bij integratie.”
- Mensen die een verblijfsstatus hebben of daar zicht op hebben, zijn eerder geneigd tot integratie
- “Zorg voor echte ontmoeting, contact voorkomt misverstanden.”

- “Laat mensen meedoen.”
- “Stabiliteit helpt bij integratie.”

Samengevat: in gesprekken komt integratie vaak terug in relatie tot meedoen, contact en stabiliteit. Tegelijkertijd bestaan er verschillende opvattingen over hoe en waar ontmoeting het beste kan plaatsvinden.

3.8 Regie van de gemeente

In gesprekken praten inwoners regelmatig over de rol van de gemeente. Veel inwoners geven aan dat zij het belangrijk vinden dat de gemeente zichtbaar de regie neemt. Daarmee bedoelen zij dat de gemeente de leiding neemt, voorwaarden stelt en actief afspraken maakt met betrokken partijen, zoals het COA, politie en zorgorganisaties.

Inwoners vertellen dat duidelijke regie bijdraagt aan vertrouwen. Zij noemen daarbij onder andere:

- heldere afspraken maken over veiligheid en begeleiding.
- actief toezicht houden en bijsturen waar nodig.
- zichtbaar aanspreekbaar zijn voor bewoners.
- blijvend betrokkenheid tonen, ook nadat een locatie opent.
- verantwoordelijkheid nemen voor wat er in en rond een opvanglocatie gebeurt.

Samengevat: inwoners spreken over de behoefte aan duidelijke regie, zichtbare aanspreekbaarheid en betrokkenheid van de gemeente.

3.9 Over het zoekproces naar opvangplekken

In veel gesprekken ging het niet alleen over wáár opvang moet komen, maar vooral over hóe de gemeente dat proces organiseert. Voor veel inwoners is het vertrouwen in het proces net zo belangrijk als de uiteindelijke keuze voor een locatie. Verschillende inwoners zeggen dat zij op dit moment weinig vertrouwen hebben in het bestuur en de politiek van de gemeente Amersfoort. Zij vertellen dat dit niet alleen door de plannen voor opvangplekken komt, maar ook door hoe de gemeente bij andere onderwerpen keuzes maakt, zoals bij het nieuwe parkeerbeleid.

Eerder betrekken

Een vaak genoemd punt is dat inwoners willen dat de gemeente hen eerder betreft. Niet pas wanneer een locatie al concreet in beeld is, maar in een fase daarvoor. Enkele belangenverenigingen laten weten doorlopend mee te willen meepraten, ook wanneer de gemeente locatiecriteria bepaalt en locaties toetst. In gesprekken kijken inwoners terug op eerdere situaties, onder andere in Vathorst en Schothorst. Daar voelden veel mensen zich overvallen door de besluiten. Als de gemeente inwoners eerder betreft, krijgen zij het gevoel dat we hun zorgen serieus nemen en dat we gezamenlijk naar oplossingen willen zoeken.

Duidelijkheid over wat vaststaat en wat niet

Inwoners vragen om helderheid over het proces. Wat ligt al vast? Waarover kunnen ze nog meedenken? En wanneer neemt wie welk besluit? Wanneer dit vooraf duidelijk is, ontstaat meer begrip, ook bij mensen die kritisch zijn over opvang.

Openheid over afwegingen

Veel deelnemers vragen om uitleg bij keuzes. Waarom onderzoekt de gemeente een bepaalde locatie wel en een andere niet? Welke criteria gebruik en we? En hoe wegen we verschillende belangen tegen elkaar af?

Er ontstaat wantrouwen wanneer het voelt alsof besluiten al genomen zijn, voordat het gesprek plaatsvindt. Tegelijkertijd spreken sommige inwoners hun waardering uit voor het feit dat de gemeente het gesprek actief organiseert.

Zichtbaar maken wat er met inbreng gebeurt

Inwoners willen terugzien wat er met hun ideeën en zorgen gebeurt. Dat betekent dat ze willen dat de gemeente:

- duidelijk laat zien welke ideeën inwoners hebben genoemd.
- uitlegt hoe ze die verwerkt in vervolgstappen.
- uitlegt waarom ze bepaalde suggesties wel of niet overneemt.

Inwoners zien deze informatie als voorwaarde voor hun vertrouwen in de gemeente.

Rol van gemeente en Rijk

In gesprekken komt ook de verdeling van verantwoordelijkheden aan de orde. Sommige inwoners zeggen begrip te hebben voor de wettelijke opvangtaak van gemeenten. Anderen vinden dat de druk op gemeenten te groot is en dat het Rijk meer verantwoordelijkheid moet nemen.

Terugkerende geluiden:

- “Betrekt bewoners vanaf het begin, niet pas als de plannen al bijna rond zijn.”
- “Leg duidelijk uit wat vaststaat en waar we nog invloed op hebben.”
- “Laat zien wat er met onze inbreng gebeurt.”
- “We willen meedenken vóórdat locaties in beeld komen.”
- “Blijf als gemeente kritisch op wat Den Haag oplegt”.

Samengevat: naast inhoudelijke thema's gaat een belangrijk deel van de gesprekken over het proces, vertrouwen en de manier waarop besluiten tot stand komen.

3.10 Kritische en afwijzende geluiden

Tijdens het participatietraject spraken wij inwoners die onder voorwaarden wilden meedenken over opvang. Maar we spraken ook inwoners die principieel tegen nieuwe opvanglocaties in Amersfoort zijn. Zij noemen onder andere:

- dat Nederland volgens hen 'vol' is;
- dat eerst voldoende woningen en voorzieningen voor eigen inwoners beschikbaar moeten zijn;
- zorgen over veiligheid en het gevoel van onveiligheid;
- dat opvang vooral een taak van het Rijk zou moeten zijn, omdat de druk te groot wordt voor gemeenten.

Voor deze inwoners is de vraag niet hoe we opvang moeten organiseren, maar of opvang in Amersfoort gewenst is. Deze reacties laten zien dat er in de stad en dorpen verschillende

opvattingen bestaan over opvang. En ook dat het onderwerp raakt aan bredere zorgen over woningtekort, voorzieningen en vertrouwen in de overheid.

4. Opbrengsten gesprekken met asielzoekers en statushouders

Om ook een beeld te krijgen van wat bewoners van een opvanglocatie belangrijk vinden, organiseerden we twee gesprekken.

4.1 Gesprek met bewoners van huidige opvanglocaties

Op woensdag 11 maart sprak burgemeester Bolsius met een groep van **8** asielzoekers. Vijf van hen wonen op dit moment in het AZC aan de Barchman Wuytierslaan en drie van hen in het Campanile hotel. De bewoners noemden de volgende belangrijke punten:

- **Ligging en bereikbaarheid:** bewoners zijn positief over bestaande locaties die beide dicht bij het centrum liggen, goed bereikbaar zijn met fiets en openbaar vervoer en nabij voorzieningen zoals winkels, onderwijs en activiteiten. Amersfoort ervaren zij als mooi, prettig en gastvrij.
- **Kleinschaligheid en sfeer:** ze waarderen kleinere locaties meer vanwege de rust, het overzicht en het onderlinge contact tussen bewoners.
- **Begeleiding en ondersteuning:** COA-medewerkers en vrijwilligers ervaren zij als behulpzaam en betrokken.
- **Leefomstandigheden:** bewoners noemen verbeterpunten zoals behoefte aan meer privacy, schonere gedeelde ruimtes en meer fysieke ruimtes voor sport, ontspanning en ontmoeting.
- **Meedoen en integratie:** er is een sterke wens voor snellere toegang tot taallessen, meer mogelijkheden om te werken (passend bij opleidingsniveau) en meer contact met inwoners, bijvoorbeeld via activiteiten of vrijwilligerswerk. Bewoners geven aan graag te willen werken, maar ervaren ook belemmeringen. Ze hebben veel waardering voor activiteiten en contact met inwoners.
- **Ligging locaties:** ze hebben een voorkeur voor locaties dicht bij voorzieningen en goed aangesloten op de stad, zodat ze makkelijker kunnen meedoen. Ook hebben kleinere locaties de voorkeur voor meer overzicht, rust en meer gevoel van een gemeenschap. Tegelijkertijd geven sommigen aan niet direct locaties naast woningen te willen, omdat dit soms spanningen of vervelende reacties kan opleveren. Vanuit een wens de directe woonomgeving niet tot last te zijn/gewenst te willen zijn.
- **Veiligheid:** duidelijke regels en respectvol samenleven dragen bij aan een veilig gevoel. Als voorbeeld noemen ze rustregels (bijvoorbeeld in de avond). Negatieve reacties uit de omgeving kunnen hen een gevoel van onveiligheid geven. Tegelijkertijd benadrukken ze dat Nederland veel veiliger voelt dan hun land van herkomst.

4.2 Gesprek met statushouders in Amersfoort

Op donderdag 19 maart sprak burgemeester Bolsius met een groep van **10** statushouders uit twee verschillende groepen van de taallessen bij Integratiewerk. Samen met hun docenten bereidden de deelnemers het gesprek voor. Deelnemers hebben in verschillende azc's gewoond. Uit het gesprek kom de volgende belangrijke punten.

Wat was hun ervaring?

- Locaties dicht bij het centrum, station en voorzieningen vinden ze prettig.
- Rustige omgeving, zowel binnen het azc als daarbuiten
- Goede bereikbaarheid met fiets en openbaar vervoer
- Mooie omgeving met recreatiemogelijkheden
- Veel activiteiten en goede voorzieningen voor kinderen (zoals sport, zwembad, uitjes)
- Goede ondersteuning door COA
- Beschikbaarheid van gezamenlijke ruimtes (sportzaal, computerzaal, etc.)
- Mogelijkheid om zelf te koken
- Privacy wanneer ze kamer en sanitair met eigen gezin of één ander gezin moeten delen
- Positieve ervaringen met (een deel van) het personeel en de lokale bevolking
- Goede zorg, specifiek voor kinderen

Algemene verbeterpunten

- Slechte leefomstandigheden in sommige opvangvormen (zoals tenten of noodopvang)
- Gebrek aan privacy, vooral bij gedeelde kamers of sanitair met veel mensen
- Vieze gedeelde voorzieningen
- Grote verschillen tussen en binnen azc-locaties qua kwaliteit
- Overlast door drukte, geluid en roken in gezamenlijke ruimtes
- Gebrek aan (of te late start van) taallessen en werkmogelijkheden
- Onvoldoende of wisselende reacties op incidenten door personeel
- Slechte bereikbaarheid van zorg (zoals GZA)
- Gebouwen die oncomfortabel zijn (bijv. te warm in de zomer)

Omvang en ligging van locaties

- Voorkeur voor locaties in of nabij de stad/centrum (voor integratie en toegang tot voorzieningen)
- Goede bereikbaarheid van zorg, onderwijs, winkels en openbaar vervoer
- Nabijheid van speelplekken en activiteiten voor kinderen
- Kleine locaties hebben de voorkeur (minder drukte, beter beheer, meer rust)
- Niet alleen omvang, maar ook interne organisatie is belangrijk (privacy, hygiëne, structuur)
- Kortere wachttijden op een IND besluit maken omvang/kwaliteit opvang minder belangrijk

Meedoen en integratie

- Mogelijkheid om direct te starten met taallessen en inburgering
- Sneller toegang tot werk of vrijwilligerswerk
- Werk dat aansluit bij iemands niveau en vaardigheden
- Meer contact en ontmoeting met Nederlanders
- Integratie is makkelijker als men in de stad woont, dichtbij lokale bevolking
- Actief bezig zijn voorkomt stress en passiviteit

Veiligheid

- Belang van onderling respect en duidelijke regels voor samenleven
- Aandacht voor culturele verschillen en bewustwording daarvan
- Wens voor meer scheiding (bijv. mannen/vrouwen) in sommige situaties voor gevoel van veiligheid
- Snelle en serieuze opvolging van incidenten
- Veiligheidsgevoel hangt sterk samen met rust, hygiëne en duidelijke structuur

5 Het vervolg

De ideeën en zorgen van inwoners uit de gesprekken bieden samen met de resultaten van het online onderzoek belangrijke inzichten voor de volgende stap. Daarmee werken we de komende periode nieuwe criteria uit voor het beoordelen van nieuwe opvanglocaties. Ook stellen we een voorstel op voor het verdere proces: hoe gaan we mogelijke locaties beoordelen? Wanneer kunnen inwoners meedenken en wie neemt wanneer welke besluiten?

Het college verwerkt dit in een voorstel aan de gemeenteraad. De gemeenteraad neemt uiteindelijk het besluit over de vaststelling van de criteria en het vervolg van het locatieonderzoek. Wanneer zij de criteria heeft vastgesteld, gaat de gemeente mogelijke locaties beoordelen aan de hand van deze criteria.